1.
46. 15. 24⁵

ERGO

W KONKLUZYI UROCZYSTOSCI CHRYSTUSOWYCH MĘCZENNIKOW ILLACYĄ KAZNODZIEYSKĄ

WNIESIONE

toiest

Kazanie na Sandomierſkich Męczennikow przy zaczynaiącym ſię Nabożeńſtwie BOZEGO CIAŁA Argumentem

PROPONOWANE

á

PRZESWIETNEY

teyże

KAPITULE DEDIKOWANE

W KOSCIELE KOLLEGIACKIM SANDOMIERSKIM

24354
Z BIBLIOTEKI SEMINARIUM SANDOMIERSKIEGO

Przez

Xiędza Jana Ewangeliſtę Kiſzczyca Zakonu Kaznodzieyſkiego Ordynaryuſza Konwentu S. MARYI MAGDALENY

WYDANE.

Roku ktorego Bog Swiatu Zbawiennie wnioſł Ergo 1760. Dnia 4. Czerwca.

W SANDOMIERZU Drukarni C. S. J.

NA HERBOWNY ZASZCZYT PRZESWIETNEY KAPITUŁY SANDOMIERSKIEY

1mo

Lilie gdy Prałatom Sandomierſkim daną
Za Herb, znać że im Cnotę y Honor przyznaną.
Bo ich Honor dziedziczny, á cnota domowa,
Zaden ſię z nich przed cnotą z honorem nie ſchowa.

2do

Przy MARYI Lilie wcale rzecz Ozdobna,
Niewinnym przy nich każdy zoſtaie z oſobna.
Więc ſłuſznie przy Herbowney zoſtaie Lilii,
Każdy z Tych, życząc ſobie, bydź ſługą MARYI.

PERILLUSTRES ILLUSTRES DOMINI DOMINI PRÆLATI ET CANONICI INSIGNIS COLLEGIATÆ SANDOMIRIENSIS

P. R. D. STANISLAUS Lipſki Præpoſitus

Illuſtriſſimus & Reverendiſſimus Dominus HYACINTHUS ŁOPACKI Archipræſbiter Cathedralis Cracovienſis Infulatus in Circulo B. V. MARIÆ Decanus Sandomirienſis.

P. R. D. ANDREAS Potocki Archi Diaconus

P. R. D CASIMIRUS Orłowſki Cantor

P. R. D. ADAMUS Przeremſki Scholaſticus.

Illuſtriſſimus & Reverendiſſimus Dominus VENCESLAUS SIERAKOWSKI Archi Epiſcopus Leopolienſis Cuſtos Sandomirienſis.

P. R. D.

P. R. D. MICHAEL Wodzicki Canonicus.
P. R. D. CASIMIRUS Kaczerſki Canonicus.
P. R. D. JOANNES Ligęza Canonicus.
P. R. D. ANDREAS Nechrembecki Canonicus.
P, R. D. ANDREAS Gryzewicz Canonicus.

Illuſtriſſimus & Reverendiſſimus Dominus FRANCISCUS PODKANSKI Epiſcopus Patarenſis Suffraganeus & Officialis Generalis Cracovienſis Canonicus Sandomirienſis.

P. R. D. JOANNES RADWANSKI Officialis Sandomirienſis.

P. R. D JOSEPHUS Michalſki Canonicus.
P. R. D. SYGISMUNDUS Kraiewſki Canoni:
P. R. D. NICOLAUS Wybranowſki Canoni:
P, R. D. ADALBERTUS Boxa Canonicus.
P. R. D. THEODORUS Siemieńſki Canoni:
P. R. D. ANTONIUS Wyſzyńſki Canonicus.
P. R. D. FRANCISCUS Tauczewicz Canoni:
P. R. D MARTINUS Głożkowſki Canonicus
P. R. D. GREGORIUS Kułagowſki Canon:

DEDYKACYA.

Nie oppugnować ale adorować Nieśmiertelnym Sarmackiey Sławy hasłem, uprzywileiowane Godności Waszych Encomia *niedały mi* hærere intra latibulum Consveti Silentij ILLUSTRISSIMI ac REVERENDISSIMI Domini Domini. *Idę śpieszno* pedissequâ Nominis Vestri reverentiâ *y tym się iedynie* in Aprico *Łask Gracyana składam że* vestris tantum Splendoribus iestem in Apertam lucem per Symbolum Atomi *pociągniony Ani się Umbry censur* vilitate mea *przycmionych lękam; bo Drukarskie cienie* pulchrius vestro jubare fulgent quam Sole. *Ledwie tyle liczyć Słońce może promieni, ile w Was* qvalitates Aureas *á każda* sine nube diem *Polskiemu Wyiaśnia Swiátu; Ják* primum mane *staropolskiey Chwały* primogenium Sensit Phosphorum *ták teraz niezmrużonym Orła Lechowego Okiem we Wszystkich* ILLUSTRISSIMORUM

Tytulorum *Swiat widzi* Solſtitium *Każdy* in Meridie *honorow zoſtaiąc. Tego ſię tylko Obawiam* diſtincta palmis *ſpecyfikować* Nomina laudibus. *bo z tych każde* in Arbore Alti Subſellii *za Porfiryuſza ſą Naywyſzſzych Godności* Supremum Genus. *I owſzem nad Gallikańſkiego Herkuleſa łańcuchy* Arctiſſimo Modeſtiæ Nodo *ſkrępowana zoſtała* humilis meæ Svadæ facundia. *Ale na cóż mam wobowiązku Submiſſyi Waſzey* Catenatam Anguſtare eloqventiam *ktora wielkich reſpektow* gratitudine *tak ieſt zdewinkowana, że aſz od Herbownych Lilıy zapachu omdlewać potrzeba, bo żeby wigor y cnotę na zawſze zachowały, Męczeńſką Krwią ſkropione zoſtały; Trudnoſz teraz kortyną ſzczupłego Orzecha okryć, bo to nie* Iliadis Homera opus optime Geſtorum Veſtrorum ingentia: *Nie Pirruſa pierścienia* orbita Superbo fortunæ Auſu *Wytoczona, tu przyſługi moiey opella żeby ſię wraz okryślić odważyła* Veſtram Cum Muſis Majeſtatem, *Napełniacie zawſze* Immenſis Meritis *Panegiryczne* folia, & inſuper *godniście* vario *Niebieſkich Laurow przy Herbownych Liliach* in flore notari. *Ztąd tu Waſza* ILLUSTRISSIMI & REVERENDISSIMI Domini *Ulubiona prztym Sacrarium Rezydencya, że nic godnieyſzego pod zbior doſtać ſię niemoże lako ſame w niewinności kandorze zoſtaiące Lilie; gdzie* Præſulum Viole *y wſzyſtkich godności razem* flores per jugera regnant; *Tak ſama decydowała zawſze* Amica meritis æqvitas *á żeby niektoinny* inter Liliatos Præſules *oſiadał* ſtallum *tylko ten ktorego Własne cnoty, Imienia Godność do wſzyſtkich* Infulati Subſellii *czynią honorow. Niech mi ſię z Póètą choć z naprzykrzeniem każdego z oſobna Pańſkiey Modeſtyi (ktora* Magis laudanda quam laudari Amat *nie pochlebną rzetelnie wyznać godzi prawdę.*

Omnes

Omnes transcendens ipse decores
Flores sub Innocuo meravitæ Lilia Spiras
Virtutum Meritiq; Capax, ut debeat Orbis
Non Tibi sed toti genitum Te credere Cælo

Biorę dowod z tak licznych Cnot Waszych ktore z siebie Emeritis Præsulis *wiją korony, y pewnie że* sudores frontis *ktore praca* in Vinea Christi *experymentowaną ustawicznością, wyciska nie iedną Pontificia myślą* abstergere vitta. *Dość wiele* decoris & honoris, *Polskiemu darowaliście Swiatu a ieszcze więcey* Ardentis in Astra zeli *pozwalacie Niebu, bo* Innatis Sanctimoniæ gratijs *w Morzu Łask MARYI zanurzacie y ledwie nie* inteuitu gratiosissimi *zostaiecie; Doznałem y teraz nieprzekonany Smiertelnością dokument nayosobliwszey ku MARYI affektow, kiedy nikczemnych słow Moich* Umbras sub scabellum Virgineum projectas *iaśnieć każecie* in Luce publica. *Niech Wam Ta Krolowa Nieba odda za to* Multiplex gratiarum Diadema, *y Liliowe wieńce* Ante Beatorum Laureolas *niech składa na Głowy Wasze, abyście poszli* in odorem Svavitatis. *Niech Was Sceptrem swoim,* Inter Purpureos Sacrorum *zapiszę* Reges *żebyście byli y Pasterskiego Pierścienia perłą* & Piscatoris Annuli Gemma.

Tak sprzyia y zyczy

PRZESWIETNEY KAPITULE SANDOMIERSKIEY

Nayni szszy sługa y niegodny Bogomodlca
X. Jan Evànge: Kyszczyc Z K. S. M. M. O.

KAZANIE

Fac Concluſionem Ezech: 7mo.

Appropinquavit Regnum Cælorum. Math: 10.

NA argument nieśmiertelnego Chryſtuſowych Męczennikow honoru zawołany ieſtem. Komu to przypiſuią Uroczyſtości ſwoiey konkluzyą z krwawą wylanych potow pracą Uczniowie Pańſcy; Wiem dobrze ná liliowych Pánieńſkiey niewinności kandorach Sam ſię Bog w ludzkim ciele malować kazał. Jakob Patryarcha naypierwſzy Apelles Judzkim Sceptrem od Nieba do ziemi ſubtelną taiemnic pociągnął linią *Non Aufertur Sceptrum de Juda & dux de femore ejus donec veniat qui Mittendus eſt. Gen: Cap: 49*

Na Herbownych zaś Prześwietney Kapituły Liliach dali abrys Uroczyſtości ſwoiey Chryſtuſowi Męczennicy, że iak ogniwa w złotym łańcuchu ieden za drugim pociągneli linią od ziemi do Nieba znać przez to daiąc że poſzli *in odorem ſvavitatis* bo naymnieyſzy życia ich moment bez obrazy na Obraz Boſkiego Syna Cudnieią y dnieią *Filius Imago Patris* każdy Traktat wſzkole cnot Swiętych o Bogu *de Deo* w Bogu y z Bogiem. To zapewne iák widzę że wyſtáwioney ná publiczny Tryumf dziſieyſzey konkluzyi *Mecenas* nie kto inny? tylko pod Kortyną Chleba Wina Bog w Sakramencie Utaiony, *à Defendens* kto? o to purpura Krwi Męczeńſkiey. O! trudnaſz ná mnie materya bez potencyi śmiertelnego rozumu ná chwáłę Chryſtuſowych Męczennikow, głębokie *Medium* ná miáłką czaszkę, cięſzko mi ſię złożyć generalną Filozofow regułą *Medium Concluſio neſcit* Regularna Boſkich Dekretow dyſpozycya pomedyowała Ziemie. z Niebem ludzi z ſobą. Skłádam że zawczaſu głowę moię ſłudzy Boſcy pod nogi waſze, że nic ná konkluzyą dziſieyſzą wymyślić niemogę; nie poydzie umnie argument *in filo* bo co ſłaba nić poradzi w węzły drudności uwichłana, gdzie niż ſłowo z uſt odważne wyciągnę to adorować nie opugnować ſerdeczną Uroczyſtości należy konkluzyą. Zawieſił prawda życia Dawca Syn Maryi życia konkluzyą ná Krzyżu *In ligno Mortua vita fuit*, ná to ſię Krwią podpiſali Chryſtuſowi Męczenicy, że konkluzyą życia pod żelazne do druku oddawſzy ſtęple przypiſali Krolowi Nieba y Ziemie, kon-

klu-

kluzya każda bydź powinna *ex præmiſſis deducta*, y wtym nieſzczęście moie że *præmiſſas laudes Illuſtriſſimi Capituli* w konkluzyi Uroczyſtości Prymordyalnych Męczennikow wyliczyć nieumie. Izraelſkiego Monarchy Salomona ſława świát cały zbiegawſzy złotemi piory do Arábſkiego Kroleſtwa zaleciała; kwitnącego berła w rękach Salomonowych zapach wdzięcznieyſzy był wſzyſtkim niż Sabeyſkich kadzideł odor Poſłyſzy to Krolowa Sabba y pędem wielkim zapędzi ſię do Jeruzalem *Regina Sabba audita fama Salomonis in Nomine Domini venit 3 Reg. Cap. 10.* Uſłyſzy ieſzcze ukoronowáne oracula, zważy Magnificencyą Salomonowego Maieſtatu y zawoła, *Oculis meis vidi & probavi media pars mihi nunciata non fuit.* Lat pięćſet iak Tatarſka ręka naprzemiany z Ruſią z oboſiecznym mieczem po Sandomierſkim uwiiała ſię placu gdzie z rozlaney Krwi nie iuż Sabeyſkich kadzidłow odor, álc miły zapach roży z ktorych uwite wieńce przyozdobiły Męczeńſkie ſkronie mowie z Świętym Cypryanem *Vobis roſcæ & flores paradiſi deliciis aderant & Caput veſtrum ſerta cæleſtia Coronabant.* Doſzedł ten odor Naywyżſzey Kościoła Chryſtuſowego Głowy Bonifacyuſza IV. ktory co raz ſłyſząc większy zapach y chonorow applauzy niżeli ſercem poiąć ná Pápiezſkiey Purpurze ſpiſać Páſtorałem potrafił, y w oczach całego świáta iák zawſze tak przydziſieyſzey konkluzyi pozwala mu *Majorem* uniwerſalnym chwały przywileiem niezłamaną.

Jeſzcze *præmiſſam minorem* w porządku tylko terminow ále w zelozyi niemnieyſzą w ſercach

poprzedzonych przedemną Panegieryſtow ſami zamnie znayduią Chryſtuſowi Męczenicy, y tym wdzięczności ſpoſobem pozwalaią *Minorem*, zaporanne ſwoim Phoſphorom Elogia, ná wieczność pamięć przed| Niebem w Błogoſławione Annały zapiſać deklaruią *Qui elucidant vitam æternam habebunt Eccl*: 24. Ey iakiſz to przecie Syllogizm gdzie pozwolone *præmiſſæ* przy iedney racionaliſtę zoſtawuią Konkluzyi nie *in forma* ludzkich rozumow áni *in Figura directa* bo nie z żádnych zaſług, ále z ſamego ſzczegulnie Miłoſierdzia Bog zwyſokich Niebios przeyrzał okiem *per viſcera Miſericordiæ in quibus viſitavit oriens ex alto*. Ale dadzą rezolucyą ſami Chryſtuſowi Męczenicy ná dziſieyſzą konkluzyą y z konkluzyi Uroczyſtości nayfortunnieyſze wnieſą światu y Niebu *Ergo*. Já zaś wdalſzey kazania mego konſequencyi tę wnieſę máteryą. Ze na konkluzyą Uroczyſtości Chryſtuſowych Męczennikow Sam Bog z Nieba ná źiemię ſtąpił, *Fac Concluſionem. Appropinquavit Regnum Cælorum* y otym.

Ad M. D. Gloriam.

Jak w Boſkich ſentimentach potrzebnie ták w ludzkich intelligencyach konnaturalnie tryumfuie *Ergo*. W Illacyi ulepionego z ziemi Adamanay pierwſze weſzło *ergo* do Raju *Tulit Ergo Dominus Deus hominem & poſuit eum in paradiſo voluptatis Gen. 2do*. Naypierwſzy to zadatek rozumney Adamowi kreatury, y wlaney Wſzechmocną Boga ręką umieiętności *ergo*. Korabiem Nòégo Bog Sam dyſponował *Fac tibi arcam* iák długa iák ſzeroka bydź miała wodniſta machina, uczynił dymenſyą archi-

tekt

tekt Nieba y Ziemie *Sine ipso factum est nihil* Nie zmierzona choćby terminem Analogicznym wieczności Wszechmocność szczupłym łokciem wymierzyła morską strukturę. *Trecentorum cubitorum erit longitudo Arcæ, quinquaginta cubitorum latitudo triginta cubitorum altitudo ejus.* Nieśmiał zácząć Noe cudnego okrętu aż się pierwey dobrze *ergo* nauczył *Fecit ergo Noe omnia quæ mandaverat ei Dominus Gen: 7mo.* Przeciwko silnym wyuzdanego oceanu taranom nayopacznieysze są rogatego dillematu kornukopie *ergo.* Nie tak pod wczesnym Neptuna trydentem, álbo pod gęstą Marynarskich wioseł żeglugą swawolne statkuią nurty, iák pod racyonalną argumentu decyzyą *ergo.* Łamią się nayłatwiey wspienione zuchwałego Propontydu wały o szkolny szkopuł *ergo.* Po potopie generalnym industryą Zoroastra nowy świát głowę podniosł siedm kolumn marmurowych siedm miedziannych dzielność wystawiła Zoroastra, ná wszystkich Monumenta rożnych náuk wyrąbała, żeby ię wieczność ogniem nie spaliła y wodą nie zalała *Septem artes liberales contra diluvium & contra ignem.* Może zawsze każdy grać w kontr, y przeciwko rozigranym morza falom y przeciwko nie ugłaskanym ognia płomieniem kto umie *ergo.* Bog Wszechmogący z szczerey miłości Husseńskiego Senatora Joba názwał symplakiem *Homo Simplex rectus ac timens Deum*, przyiął pokornie z krzesła do gnoiu Boski sługa uniżony páńską symplackiego tytułu daninę. Wytknie mu tę prostotę imość sama, á potym poalterowani żalem przyiaciele *Adhuc tu permanes in simplicitate tua Job 2.* Ey lepiey w śmiertelnym zásypać się popiele ni-

żeli w literalnym prochu *in arena literalia* nie bydź pole rownym; záśniey Jobie feralnym Morpheuſza letargiem, że ci Doktorſkiego lauru zaſłonione cieniem *noctes atticæ* nie zprzyiaią *Benedic Deo & morere.* Zdobędzie ſię Job ná poważne *ergo* y wſzyſtkich z konfunduię w przedſiewzięciu. *Ergo vos eſtis ſoli homines & vobiſcum morietur ſapientia*, I od zaiadliwych ſtrzał Libityny nieprzełamana tárcza y do pożądanego życia śmiertelnym ſymptomatom naypomocnieyſze Antydotum *ergo*, broń od koſy w ludzką iákturę wciętey *primum* do życia *vivens ergo* zbawienne. Chytry wąż piekielny zofiſta *Serpens erat callidior cunctis animantibus* wſzedł w dyſputę o drzewa Rayſkiego piękności nie z Adamem ále z Ewą, bo áni ſtworzenie Ewy, áni w prowadzenie do Raju *ergo* nie znáło; Nie nápodobną Boſtwa ſequelę pozwoliła Ewa. *Eritis ſicut Dij ſcientes.* Czemu tak nie oſtrożnie? bo ſię podobno bardziey z roſzczeſaney kądzieli oſnowę, niżeli ſciſłą argumentu terminow konnexyą z złotego mądrości runa prząść náuczyła, Ná drzewie miſtyczney umieiętności *ſcienciæ boni & mali* gniázdo bożąt uklicić zámyśliła zrozumu wywiedziona ſapientka. *Tulit de fructu illius & comedit deditq́; viro ſuo.* Ponegowała Przedwieczna Mądrość wſzyſtkim prędko *ſubpoſita* że enigmatyczna zdradliwego węża propozycya w Boſkich zakazach *de ſubjecto non ſubponente* była. Łeb piekielney chimery pod nogi waleczney iákis rzuciła Heroiny. *Conteret caput tuum & tu Inſidiaberis calcaneo ejus* głowę narodu ludzkiego Adama ná łeb *de ſtatu innocentiæ* z cyrkułu niewinności wytrąciła. *Ejecitq́; Adam.* Rozumicieſz przecie co to za En-

ti-

timema wężowę, Ah! syllogizm wrębem fatalnego żelaża zaostrzony *Silloismus truncatus.* Taki w konkluzyi życia Chrystusowych Męczenikow odprawiła cyrkuł tyrańska ręka w Sandomierskim mieście, gdzie widzieć było iák wrozlaney krwi żelazne płukały się miecze, rozumiało tyránstwo że ná krwawe żelaznego argumentu przycięcie iuż nie dadzą solucyi studzy Boscy, ále się odezwą ná poważne *ergo* słowy Páwła Swiętego y wszystkich z konfunduią *Quis ergo nos separabit à charitate Christi an persecutio an gladius ad Rom: 8.* y owszem do cyrkułu niewinności nam przynależy przy konkluzyi męczeńskiego życia, przy ktorym iák náywyższy Mecenas zostáwał, ták y przykonkluzyi Uroczystości nászey sam Bog z Nieba ná ziemie stąpił *Hic qui de Cælo descendit. Fac Conclusionem Appropinquavit Regnum Cælorum.* Nie ták skwápliwe Chryzolit złoto Magnes stal powabną słoneczny tytan drobne proszki pociągnie do siebie, iák zgornych olimpow *à summo Cælo egressio ejus* miłość Męczenikow z ciągneła Boga ná konkluzyą.

1mo Reg. Cap. 28. Rospustna Saulowego panowania Alternata Krolewskie losy desperackim szczęściem rzuciła w trumnę Samuela. Przegrane przed Bogiem Izraelskie Berło, chiał Saul odegrać w martwe kości Samuelowe, tchnącą przeklętym duchem zábobonkę *Quærite mihi mulierem habentem phitonem* nathnął Saul żeby zmarłego w skrzesiła Samuela *Samuelem mihi suscita* podiela się ożywić Proroka żyć niegodna phitoniſſa, rzuci w grobie okiem, tuż w oczach Boskie spectaculum stánie *Deos vidi ascendentes de terra*, cudna

to iákaś Bogow nátura że trupami śmierdzą. Boſkie nieśmiertelności *prædicatum* walać ſię po śmiertelney ziemi niepowinno. S. Hieronym ná Laurach wiecznotrwałych Boſką wycioſał powagę. *Dij ſunt qui quo ad fieri poteſt mortalia omnia excludunt.* Prędko ſzpetną ſceny larwę wdzieię Lacheſis ná Boſką poſtać, ieżeli więcey z przegniłą ziemią niż z Niebem przeſtaią, *aſcendentes de terra.* Bog Wſzechmogący Bogiem Pháraonowym uczynił Moyżeſza *Ecce conſtitui te Deum Pharaonis Exod. 7mo* Z cięſzką niewolą przyiął tę Moyżeſz kanonizacyą, choć był pod iednym Imieniem iák iedno z Bogiem *Vere Deus erat in eo* Boſką władzą rządził Pharaonem Moyżeſz, czerwone morze ſłowem wyſuſzył, z Egipſkiey niewoli uwolnił lud Boſki, zgoła iak Bog pełnomocny Moyżeſz *omnia qnæcunq; voluit fecit* Wieku ſzoſtego od ſtworzenia świáta, chciáł bydź y Diábeł pod poſturą Moyżeſza, rogi ná głowie uſtroiły czarti w podobieńſtwo, ále rogata ku Bogu kontradykcya wytchneła czartowſką ſymetryą: Tu záś dopuściła dobroć Boſka Nieprzyiáciel ſkim zamachom ná wybranych ſług ſwoich podnieść Tyrańſką rękę, zkąd bezrozumnie ſądzili ſobie że pyſzny aſcens do naywyſzſzey godności ná Męczeńſkich wyrobią głowach, ále *deſcens, deſcens à ſummis ad inferiora* ná dno piekielne Boſka ſprawiedliwość, pogrążyła, y te tyrańſtwo przy konkluzyi życia Chryſtuſowych Męczennikow zákończyła, á żeby im śmiertelny marmur odwaliła do Nieba *Samuelem mihi ſuſcita,* Wſzak Sámuel iedno co Boſki w życiu partyzant *Poſtulatus à Deo nomen ejus à Deo;* Już żaden w zeſchłym popiele ogniſtych łez

ſy-

pać y uſypiać nie będzie, *ecce nunc in pulvere dormiam*, w Rayſkie opływać roſkoſzy kwitnąć ná wdzięczność Bogu y w Bogu ta zawſze dla ſług Boſkich konkluzya *Torrente voluptatis Tuæ potabis eos* áni w gorney Boſtwa poſſeſſyi niedoleci ſkarga ukoronowanego Proroka *Dij terræ vehementer elevati ſunt*, ná elewacyą chwały ſług ſwoich Bog ſkłonioną ku ziemi ſubmiſſyą nadgrodził, *Humiliavit ſemetipſum.* Sami argumentuią Chryſtuſowi Męczennicy ná konkluzyi Uroczyſtości *per Contrarium* w konſequencyi Boſkiego Miłoſierdzia, że Bog z Nieba ná ziemie ſtąpił ná konkluzyą, otoż świát Niebem, otoż Chryſtuſowi Męczenicy ná ziemi podobnieią Bogu w Niebie *Ergo fac concluſionem appropinquavit Regnum Cælorum, Deos aſcendentes de terra video.* Ogromna głoſu Boſkiego trąba Jan S. *vox clamantis* tenże tryumf wygrywa ná konkłużyi ſług Boſkich. *Ego dixi Dij eſtis vos* Joan: 10.

Jerem: 14. Prymas Prorokow Jeremiaſz dziwuię ſię Boſkiemu w ludzkiey náturze poddańſtwu *Salvator Iſrael quare quaſi colonus futurus es in terra & quaſi Viator ad manendum* záwſze rzecz podziwienia godna gdzie náywyżſza godność czołga ſię w nigczemności po ziemi, cud wielki że ſilnomocne berła o proſtym kiju chodzą *Sicut colonus ſicut viator in terra*, żáden wiek niewidział ták łáſkawego Boſkiey prowidencyi oka, aż ſię w ziemſkiey obaczyło lepiance *tanquam colonus*, bodayżeście karki połamali dumnych animuſzow prywaty, te prywaty ſą prywacyą wyſłużoney ſłáwy wálecznych národow. Dawid ociec á potym Salamon wrodzoną przychylnością ku poddanym kmiotkom chwałę Majeſtatu ſwego podnieśli nad

wszystko *Super omnes Reges terræ divitiis & sapientia* 3*tio Reg: Cap. 11.* Rozdarły purpurę Roboama ná dwoię to Filistynowskich woien tryumfami w Dawidzie zákrwawioną, to mądrością Salomona ukształconą. *Quæ nobis pars in David vel quæ hæreditas in Filio Isai.* Siadł ná Májestacie Oycowskim Roboam prywatny niedostępny panownik siadł ále iák ná lodzie, tuż mu się z rąk sceptrum z mocy *fræna Regnorum* wyślizneło, uszyte subtelnością niedoyrzałych rozumkow consilia *dereliquit consilium senum 3. Cap. 12.* niema nigdzie części częsta Potentatow prywata. Po angułach świáta rozpisał Bohatyrskie Rzymian dzieie *Ammianus, Et ubiq; Patrum reverenda cum authoritate Canities, populiq; Roma- in nomen circumscriptum & venerandum* choć sposoczone braterską krwią Romulusa Alpes, *Fraterno Maduerunt sangvine muri* przecież bez makuły Rzymian Imiona *populiq; Romani nomen.* Zárumienione w Tybrze wody niewstydzą się zpływaiącey ná potomkow chwały y kawalerskie serca y Historyczne Annały ię szanuią *nomen circumscriptum & venerandum;* Wykurzył to wszystko swywolnym dymem niesłychany Herostrates, Nero, podeptał z uchwałym krokiem pyszny Tárquiniusz *Tarquinius superbus,* wygnał złotą kopią rozpędzony w prożnosci zá muchami Domicyan przez rospustną Tytanow prywatę puścić się musiał wojowniczy Laciuszow Narod od Marsowego namiotu do pastuszey lepianki *Pascebatq; suas ipse Senator oves, Ovidius.* od starożytnego senatu do więśniaczey gromady *Sicut Colonus in terra sicut viator.* To Pan łaskawości pełny co y w szczęściu zprzyia y w nieszczęściu głaszcze *Salvator in tempore tribulationis.* Przed Au-

gu-

guſta Rzymſkiego Ceſarza zánieſła wdowa ſierota ſupplikę, że iey ſprawę w Trybunale przenoſzono. Chory Ceſarz nieść ſię kazał ná ſądy dla znieſienia nieſprawiedliwości, dowie ſię otym poſpolſtwo, laurowemi gałązkami uściele drogę y záwoła z rádością *Auguſte vivas qui non parcis tibi ut pauperem vindices*, przyczyni laurowych wiekow iedna utrapiona godzina *in tempore tribulationis*. Laurem nie kupreſſem kwitnie koronatow honor poſpolitą poddańcow ziemią obſypany *Sicut calonus ni terra.* Purpurat Rzymſki Baroniuſz Piuſowi wtoremu nie zwiędłe z foliałow ſwoich uwił więce, przeciwko Tureckiey potędze, potężnie Hiſzpanią, Włochy oſięgłey, nie mogł łatwo Chrześciańſkiey ſił poruſzyć, ſam z Piotrowey łudki do woiennego ſiadał okrętu, oſtygłą w ogniſtych Rycerzach ochotę ſwoią zagrzewał ſtarością, obumarłą w Alcydach Chrześciańſkich moc, ſkołataną chorobami poſilał ſłabością, ſkoczyła co żywo kawalerya ná Biſſurmana że Kościoła Chryſtuſowego Głowa między ſtáliſte w mieſzała ſię ſzyſzaki, *Sicut Colonus ſicut viator.* Pobożność Piuſa y odwaga przeważyła ociężałe w Bohatyrſkich żelazach ſerca łatwo zawſze z placu uforfikowanego uſtępuią fata *in tempore tribulationis* gdzie pierwſzy ná nie ochotnik Pańſki Majeſtat, godzien tyſiącznych taki laurow, ktory ręki do obrony niepyſznego ſerca do tryumfu przykłada, *Sicut Colonus ſicut viator declinans ad Manendum.*

Ale co w kawalerſkich ſercach czyniła odwaga, co w pobożnych y Mężnych Rycerzach dokazywała dzielność to w Chryſtuſowych Męczennikach heroiczne dzieło ſama krew ogłaſza

Vox ſangvinis clamat, że w okrutnym nieprzyiacielſkim przycięciu náywiękſza Chwała nie krew ſię rozlała, mowie to z Purpuratem Rzymſkim Belarminem *De fortiſſimis eorum vulneribus plus gloriæ fluxiſſe quam ſangvinis*, y choć krwawe wytoczyła krynice z Ciał wybranych Boſkich, żadney w tym iednak nie uczyniła krzywdy gdy Ich na znak tryumfu w Purpurowę poprzybirała Togi, bo za zdaniem y świádectwem Miechowity, Kromera, y Długoſza ták tęgą y krwawą uczyniła imprezę w Roku 1259. że choćby ludzkie ięzyki świádkiem nie były; to ſame bezſenſualne ſtworzenia dałyby oczywiſty świádectwa dokument, kiedy nie tylko ziemia Ciał Męczeńſkich obiąć nie mogła lecz y ſwawolne wody w zruſzone kompaſſyą, krwiſte rzeki rozpędzone z gory ná oſtatek żywe przyimowały Ciáła, á tu Dobroć Boſka, nie tylko zápiſuię pod ſwoim Imieniem Miáſto y zwycięſtwo *Qui vicerit ſcribam ſuper eum nomen Dei mei & nomen Civitatis Dei mei*, ále też y w Kſięgi żywota ingroſſuię że niewinności kandorem przed Bogiem Marſzałkować będą *Ambulabunt mecum in albis quoniam digni ſunt & non delebo nomina eorum de libro vitæ Apoc*: 3*tio*. S. Hieronym lepiey tę ſłowa Jeremiaſza wytłumaczył *Sicut Colonus ſicut viator declinans ad manendum* mowi: *Viator declinas ad Manendum eſt Cchriſtus in terra*. O! przepaściſta Boſkiey unżonośći deklinácyo, pożądany od wiekow Zbáwicielu, *Expectatio Iſrael Salvator*, w ktoreyże to ziemi zábieraſz ſobie indygenat *Sicut Colonus in terra* ieżeli nie w tey ktorą Krew Męczeńſka zkropiła. O! Krolu nád krolmi *O! Rex gentium & deſideratus earum* po odprawioney z Nieba podroży żeś ná kon-

klu-

kluzyą Uroczyſtości Sług ſwoich y Sam ſtąpił y Nieba przychylił *Appropinquavit &c.* W ktomyto chceſz ſpocząć pokoiu *Sicut viator declinans ap Manendum*, Ják kolumnami, tak Męczennikow Swiętych prerogatywami, nád wſzyſtkie rąk Boſkich fabryki, náywſpanialſzy Pałac zakrwawiona ziemia, ta konſequencya ná ſług Boſkich, ta Illacya przy konkluzyi Uroczyſtości ná Niebo y świát cáły *ergo* podobnieią ludzie Bogu gdy Bog Człowieczeie ná ziemi *Sicut Colonus in terra.* Swiat Niebem gdy Nieba Stworca ná konkluzyą z Nieba z ſtąpiwſzy ná ziemie przemieſzkiwać prágnie *Viator declinans ad Monendum Chriſtus in terra.* Ju ż teraz Słudzy Boſcy y Swięci y Bogowie nic tu Theologiczn. w multyplikacyi Bogow *repugnantia* nieprzeſzkodzi bo odtąd ieden duch z Bogiem Bog z ludzmi *Sicut viator ſicut Colonus*, y owſzem iák o Danielu Proroku ták o káżdym Chryſtuſowym Męczenniku dowodzi iedyne *ergo* konkluzya Uroczyſtości Sług Boſkich *Spiritus Deorum Sanctorum eſt in Te. Dan: 3tio.* To iuż po konkluzyi Uroczyſtości Sandomierſkich tuteyſzych Męczennikow ſynowie ludzcy *Filij hominis*, przynaymniey czy záczął zwas ktory żyć wedle Boga odezwie ſię Atylla piekielną furyą wſciekły *Ego ſum ira Dei* chluſtnie iák zbicza ſtrzałkanym bluźnierſtwem Tamerlanes *Ego flagellum Dei* ieſtże tu kto Boſki tymorat y amorat *timor Dei amor Dei*, ieſtże tu Niebieſki gracyan *gratia Dei* żaden ah żaden oto iuż Bog zagniewany kazał ſię Ezechielowi gotowa ná konkluzyą *Fac Concluſionem* á z iákiegoż Tráktatu oto *de ortu & interitu* náypierwſza wyſtáwiona konkluzya bo dopełniła złością ziemia miarki, Miáſta, Fortece

w zbrodniach brodzą. *Quoniam terra plena eſt judicio ſangvinum & Civitas plena iniquitate Ezech: 7mo* zá-
czoł Prorok boday nie od Polſkiego kraiu konkluzyą to w nieſzczęśliwą morowego powietrza mgłą zaſzłego, to requialnym woien obłokiem otoczonego. Opadły żałośnie złote promienie z ſłonecznego czoła że powolnych głowach chodzą charde narody. *Filii lucis* ſłońca tego ſarmaccy Luciuſzowie„ teraz ſzczegulną Umbrą ſtaropolſkich Męſtwa y Tryumfow. Gdzie Lech pierwſzy? co wgnieździe Polſkiego Orła Swiat Cały Mieſcił. *Luſtravitq; ſuis Aquilis victricibus Orbem.* Leſzkowiei? co złote Chorągwie Warronom Rzymſkim wydzierali! Baleſtaowie krżywouſtowie? Co pięćdzieſiąt Laurami dyſtyngwowali Wiktorye, albo wſpomniec ieſzcze w grobowym popiele Janow, Salwatorow y właſney Oyczyzny y zagranicznego Imperyum. wſzyſtko to wkonkluzyi Boſkich ſądow przemineło. *Fac Concluſionem* cała Europa nie Herbownego Wołu, ale miedzianey Perylla beſtyi feryałem ryczeć Muſi od nieſzczęſcia *edere Mugitus & bovis ore loqvi.* I iużże po konkluzyi? *fac Concluſionem*, ieſzcze naygłownieyſzy nieprzyiaciel czart ſwoiey nie ſkonczył. *Non Concluſit oſtia diabolus.* Obſzernieyſzą interpretacyą daię znac S. Grzegorz. *Lib: 4to Mor: Hoc eſt aperuit cum perſvaſione calida in Corde Cæleſte Mandatum diſſolvit.* Opaſał Serca naſze, iak nieprzerwanym Obozem zdradą, żebyſmy ſię rozſpaſali nawſzyſtkie praw Boſkich dyſſolucye *in Corde Cæleſte mandatum diſſolvit*, paſſye naſze powichłał w Sumnieniu, poplątał w intencyach y nad ſwoią nam Duſzą y Ciałem pozwalać każe kon-

kluzyą

kluzyą *non Concluſit oſtia diabolus.* Otośmy iuż y zkorony łaſki, y zwieńca Cnoty y z Lauru Chwały Swiętych przez grzechy ieſteśmy obdartuſowie, obawiaymyſz ſię żeby nas ogołoconych na Sumnieniu, wyzutych z ſukienki cnot Swiątobliwych nieprzyiacielſka nieprzyodziała ręka aco przodkom naſzym Niebieſki Zwycięſtwa Wyſtawiła Tryumf, nam gradus do wieczney niezbudowała nieſzczęśliwości; Wołam do was Słowy Wielkiego mego Kaznodziei Wincentego S. Ferreryuſza, Boycie ſię Boga oddaycie mu chwałę bo naſtępuię godzina ſtraſznego Sądu Iego. Spoyrzyicie albowiem na wſzyſtkie ſtany waſze á obaczcie ieżeli ſię w Sandomierſkim mieście niedzieię to, co przepowiedział Błogoſławiony Jan Kapiſtran w Krakowie Roku 1457. W chrześciańſtwie żadney niemaſz wiary, a ta ktora ſię znayduię ieſt tylko dla oka ludzkiego, Miłość Boſka wygaſła, ſame nieſzczyrości, emulacye, niezgody, dyſſenſye panuią, Miłoſierne Uczynki upadły, Słowo Boſkie poſzło za baykę, Duchowieńſtwo iuż niepożyteczne Swiatu, ſądzą cenſuruią y tylko że nie kamienuią, Przełożeni bez przykładu, Sędziowie bez ſprawiedliwości, Niewiaſty bez żadnego wſtydu, Stan Panieńſki bez czyſtości Rzemieſnicy y kupcy bez prawdy, ſłowem w grzeſzących wzgarda pokuty y wielka odwaga do grzechu. Przepowiedział toſz ſamo y Apoſtoł Paweł Swięty gdy przewidział, á właśnie teraźnieyſze opiſał czaſy, *In noviſſimis diebusin ſtabunt tempora periculoſa 2do Tim: Cap: 3.* to ieſt że naſtaną ludzie ſiebie ſamych nie Boga kochaiący, chciwi chardzi, bluźniercy, Rodzicom

niepoſłuſzni y niewdzięczni, bez politowania, bez pokoiu, niewſtrzemięźliwi, bardziey kochaiący lubieżność niżeli Boga aci wſzyſcy będą mieli poniekąd poſturę y pozor pobożnośći ale ſię wſzelkiey cnoty wyrzekną. *Habentes qvidem ſpeciem pietatis, virtutem Autem ejus abnegantes*, Sądźcieſz ſię teraz ſami, widzicieſz to w ſtanach waſzych czyli nie? ieżeli niewidzicie zacoſz was Bog tyle plagami karze, toć was nieſprawiedliwie karać niemoże za niewinność, ieżeli widzicie coſz zatym idzie oto Woyny, powietrza, niezgody, y oſtatnia prawie ruina Swiata *Poſt hæc autem iratus Deus, affliget Mundum diverſis peſtilentijs, bellis, & Seditionibus* tak konkluduię B. Jan Kapiſtran, czegoſz naoſtatek nie ſtaię, oto tylko tego żeby przyſzedł Antychryſt *& qvid Supereſt niſi ut veniat Antychriſtus* Woła S. Jan Chryzoſtom, y owſzem iuż zaczoł Antychryſt panować *Antychryſtus venit.* Bo to Sam Chryſtus przez Jana Swiętego opowiedział że ile złych Katolikow tyle ieſt Antychryſtow *Nonne multi Antychryſti facti ſunt Joan 10.*

Ale Utaiony w SAKRAMENCIE Boże, upadamy ná kolaná żebrząc Miłoſierdzia twego przez przyczynę tuteyſzych Męczennikow, Zakonkluduy, zakonkluduy wſzyſtkie Utrapienia naſze, wſzyſtkie nieſzczęśliwośći w mieście tym wytrzymane zkaſuy, wſzturmie natarczywego nieſzczęścia zanami Imienia twego potencyą obroć. Stancię y wy Słudzy Boſcy u Naywyżſzego Tronu zaoſtabiałą wnas cnotę, przy konkluzyi Uroczyſtości Swoiey wſzakże nieodmiennie *Concluſio Sequitur debiliorem partem* Więc przykonkluzyi życia naſzego, przypomnieycie nam Słudzy Boſcy że

extrema

extrema debent esse identificata in Conclusione. Niech się początek życia, Ducha Nayświętszego poświęcony łaską z ostatnim iednoczy terminem, y na chwałę Iedynemu Bogu dedykuię *in Conclusione.* Tęskni Serce same na ziemiw doczesności y z Swię tym Augustynem zkrzydlastą Miłością rwie się ku Bogu. *Qvamdiu dicetur mihi expecta reexpecta & nunc qvis est expectatio mea nonne Deus.* Niechże expektacyi naszey iedna będzię Konkluzya Bog w SAKRAMENCIE. Utaiony, Waszey to Konkluzyi Zaszczyt będzie Chrystusowi Męczenicy, że w Bogu Zanurzeni chlubić się będziem każdy nieskonczenie nawieki. *Deus Cordis mei & pars mea Deus in æternum* Wy zaś naymilsi Słuchacze ieżeli grzechow waszych uczynicie Konkluzyą. Bog wam nieodmiennie przychyli Nieba. *Fac Conclusionem Appropinqvavit Regnum Cælorum* Amen.

APPROBATIO.

Cum Concio cui titulus *Ergo w konkluzyi Chrystusowych Męczenikow wniesione to iest Kazanie na Sandomierskich Męczenikow miane* nil Contrarium fidei Contineat facultatem Concedo ut typis Mandetur Dat: Sandomiriæ Die 24. Augusti 1760.

Joannes Cantius Ligęza S. T. D. Insignis Collegiatæ Sandomirienſis, Canonicus in Troyca Curatus Censor librorum delegatus mpp.